

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

XXXXXXXXXX

43.

Költ Bétsben, Sz. András-Havának (Nóvembernek)
27-dik napján, 1795-dik Éltendőben.

Hadi és Békességes Környülállások.

*Mannheimot vissza-vette Gróf Wurmser
a' Frantziáktól.*

Ezzel a' győzedelmi hírral tegnap estve
érkezett Bétsbe Ingenieur - Kapitány Báró
Lauer, az ezen nevű Érd. Generálisunk'
Fia. Ma, 11 és 12 óra között járta el Béts
nevezetesebb úttzáit és piattzait, 32 durro-
gató és sípoló Posta-Legényekkel, 's 4 Po-
sta-Tisztekkel.

Y y

Gróf Clerfayt Tudósításai.

Kreuzenachnál 11-dik Nov. ben 137re ment részünkről, a' halvamaradttaknak, megsebesedtteknek, és nemtaláltattaknak száma. Nemi tsak a' *Nahe* vize' bal partján fekvő *Kreuzenachi* házakat foglalta vala már az említett napon, a' hiddal együtt az ellenség; hanem 3 ágyúinkat is; és *Frankóniai Generális Salmot* is 3-szor nyomta vissza: de utollyára tsak ugyan olly diadalmasann vissza-verettetett, hogy kénytelen volt az el-vett 3 ágyúkat is hátra-hagyni. A' magokat jelesen meg-különböztetett Tisztek között meg-nevezte Gen. *Salm*: a' Tsászár Huszárai közzül *Nagy Oberstert*; a' *Blankensteinéi* közzül pedig Májor *Harsányit*.

Frankenthalban benn voltak már a' Miéink Növ. 12-dikén, midőn nagy számú *Frantziáság* 30 ágyúkkal olly sebesen jött ellenek; hogy hanemha *Mack* Reg. béli Kapitány *Pletzger*, parantsolat várás nélkül sietett volna segítségére a' *Frantziák* által meg-lepettetett Őrizetünknek; nehezebb lett volna vissza-nyomni az ellenséget, melly e' szerént mintegy ezer nyöltzfáz ember-veszteséggel verettetett vissza.

Blankenstein Huszár Kapitány *Kolbani*, és *Szekely* Huszár Kapitány *Simon*: 150 *Frantziát* nagy részént *Pattantyúsokat* fogattak, sokat le-fzabdaltattak, 's 37 mu-

nítziós szekereket 's a' t. nyertek Növemb.
17-dikén.

Gen. *Nauendorf* is nyert az nap Ma-
gazínomhoz való készületeket, *Meisen-*
heimban.

Olasz - Országból. —

A' *Nizzai* és *Genuai* Levelek; újjolag
azt írják az *Olasz* földön lévő *Frantziák-*
ról, hogy közönséges nagy ütközethez ké-
szítik magokat.

Genuából Növ. 12-dikénn: — „*Tau-*
ferer, a' ki jól tudja, hogy a' hét eszten-
dős *Prussziai* hadnak alkalmatosságával,
Ts. K. Generális *Hadik* egész *Berlinig* bé
mert nyomúlani Néhai 2-dik *Fridrik* Or-
szágába: mássát akarta most ezen példá-
nak Ő is (t. i. *Tauferer*) mint *Frantzia*
Szabad-seregbéli Oberstlieutenánt, próbál-
ni: mert mintegy kétszázötven *Frantzia*
Katonákat, kik eggy Fregátonni és más
Rabló-hajókon szolgáltak, reá befélélt
Növ. 10-dik éjtszakáján, hogy az Ő kór-
mányozása alatt, rontsanak innen *Voltri-*
Városára, melly, a' mi Közönséges-Tár-
saságunknak napnyúgoti mellyékénn, és in-
nen a' Fő-Várostól tíz mértföldnyire fek-
szik. Reá is rontottak, 's az ott volt Ts.
K. Magazínomokat el-foglalták; és az Őr-
zők között is el-fogtak 14-et: de majd
meg-válik; nem fogják e' el-állani az út-
ját vissza jövet, a' Ts. K. Vitézek?

Nagy - Britanniából. —

A' *Londoni* Udvari Újságnak első Nő-
vemberi Darabja, *Elphinstone* Vice-admi-
rálisnak egy Levelét közli, melyet Aug.
18-dikánn indított el a' nevezett *Anglus*
Tengeri-Vezér, *Afrikának Jó - Remény-
ség' foka* (*Promontorium Bonae spei* vagy
Cap de bonne Espérance) nevű tsútsától.
Ezen Levélnek értelme szerént, *Craig*
Generálmajor' vezérlése alatt ezer *Anglu-
sok* közelítettek Aug. 7-dikénn a' *Hollan-
dusoknak Muysenberg* nevű sok ágyúkkal
rakott Erösségjekhez, 's el-foglalták azt,
és az ott vólt *Hollandus* tábort is, nagy
munka nélkül: mert mihelyt meg-látták
közelíteni őket feléjük a' *Hollandusok*:
azonnal el-lódúltak, 's ágyúiknak leg-na-
gyobb részét is hátra-hagyták.

Jamaika' Szigetében, a' pártot-ütött
szabad Szeretsenek, és a' *Nagy-Britanniai*
Katonaság között, egynehány rendbéli via-
dalok vóltak; melyekben estek is el né-
melly *Anglus* Tisztek: hanem a' tsendes-
ség annál könnyebben helyre állíttatott:
mivel a' Szolga-szeretsenek semmi részt
nem vettek a' pártütésben. *Trelawney* ne-
vű Várossokat a' partosoknak el-pusztítot-
ták az *Anglusok*. Meg-hirdettette a' *Ja-
maikai* Gubernátor; hogy a' ki, valamely
partos Szeretsen-Férjfit kézbe ad: kétszáz
forint jutalmat kap: ha pedig Affzonyt
vagy gyermeket szolgáltat kézbe az em-

lített Pártosok közzül, száz forintot. Ezen rendes jutalmon felül, nyóltzszáz forintot kap, a' ki, *Palmer* nevezetű Seretsent; még felül ötszázat pedig Az, a' ki, *Parkinson* nevű Szeretsent, akár holtann, akár elevenenn elő-állítja.

Az *Arausioi* Hertzegség' Örököse, vissza-térvén *Berlinből Angliába*, tanátskozást tartottak Ő és az Attya (*Frigyes-Belgyiom'* Néhai Helytartója) az *Angliai* Királlyal.

Sernvert és *Monneron* Frantzia Kommisszáriusok, vissza-tértek *Cantuaria* (*Canterbury*) Városából Fr. Országba.

Az Ország-gyűlés, következő értelmű Írást intézett a' Királyhoz, a' 29-dik Octóberi szörnyű történetekre nézve:

„Nagy-kegyelmességű Fejedelem!

„Mi, Felségednek engedelmes és hív Alattvalói, az Ország-gyűlésben együtt lévő Papi's Világi Mágasok és Nép' Küldöttjei (az az, Első- és Második-Tábla' Tagjai) kérünk engedelmet, hadd közölthessünk Felségedhez, 's nyilatkoztathassuk ki alázatosan: minémű bosszúságos ítőzést szereztek bennünk azok a' vakmerő meg-bántások, mellyek érdeklették Felségedet, az Ország-gyűlésbe lett jöveletekor, 's innen lett vissza-térésekor. Igen nagy szomorúság nélkül nem gondolkothatunk rólla: mi módon találkozhatik valaki a' Felséged' Tartománybaibann, a' ki

annyira érzéketlen azon boldogság eránt, mellyet vesznek minden Alattvalók, a' Felséged' igazságos és kegyelmes orfzáglasából, 's a' Felséged' termézetit tulajdonságát úgy meg-különböztető Virtusokból; hogy olly utálatos tselekedetekre vetemedhetik. Kérünk egyfzersmind engedelmet arra is, hadd terjeszthessük Felséged' eleibe olly tzeiú igaz kívánságainkat, mellyekkel hiszük, hogy Felséged' minden rendű Alattvalóinak kívánságaik is meg-fognak eggyezni; hogy t. i. méltóztassék Felséged haladék nélkül, minden Intézeteket meg-tétetni, mellyeknél fogva, ki-lehessen tapogatni azoknak a' rettenetes vétkeknek Fő-okait és Réfzeseit. “

Ezenn Írásra a' Király így felelt:

„Mylordok! és Alsó-Házbéli (vagy Második Táblához tartozó) Uraim!

„Nagy gyönyörűséggel veszem ezen új jelét a' Kegyelmetek' köz-buzgóságának és hívségének. Több okaim vagyok, mellyeknél fogva meg-győzöttetve lehetek az én egész Népem' belső és állhatos hajlandóságáról; mint sem hogy valami más egyéb indulat származhatott volna bennem ezenn alkalmatossággal; a' Törvények' olly nagy meg-sértődésén való szomorúságon kívül. El nem múlatom meg-tétetni a' szükséges rendelkezéseket a' végre; hogy Törvényfűzék' eleibe idéződ-

jenek, és büntetésre vonattassanak azon Személyek, kik, okai és eszközei voltak egy olly meg-bántásnak, melly, a' köztsendességre nézve annyira veszedelmes, és olly igen sérti a' mi derék Konstitúciónkat."

Frigyes - Belgyiomból. —

Ezen Közönséges-Társaság, a' mint mostani formájában vagyon, *Péttersburg*-ba is küldött egy Követet, *Swart* nevű Polgárja' személlyében: de az *Orosz* Udvar értesére adatta *Swart* Polgárnak; hogy valamig *Frantzia* Katonák lesznek benn *Frigyes - Belgyiomban*: mind addig lehetetlen úgy nézni *Frigyes-Belgyiomot* mint Maga - Urát; következésképpen nem is erezhedhetik annak mostani Követeivel vagy Ágensseivel, semminémű alkuba.

A' tulajdonképpen úgy nevezett *Hollandia* Frigyes-Tartomány' Képviselői között *Hágában* lévő *Ámsterdami* Senátor *Wiselius*, egy *Ámsterdami* Barátjához *van Heekeren* Polgárhoz, következőképpen értelmű Levelét botsátotta *Hágából*, a' múltt Oct. 28-dikánn:

„A' környülállások, hovatovább kétségesebbek. *Hollandia'* Tartománya, rajta van minden módon, hogy azt a' nyomorútt Fő-Kormányfőket fel-ébrethesse, és valamit tétessen általa: de semmi se' mehet vele. A' többek között ja-

vaslotta ma *Hollándia*, hogy az általom-
línéák, különösen *Daesburgtól* fogva *Delf-*
zylig jó karba helyheztetődjenek: mel-
lyek most olly igen rossz állapotban vagy-
nak, hogy háromezer főből álló ellenség
harisnyásan és tzipökösenn is által ronthat
rajta. A' kinek szíve, vonszik Hazájához:
lehetetlen hogy fel ne löködjék vére a' se-
jébe, mikor meg-gondollya az efféle go-
nosz-lelküsködést. Az *Arausiói* Ház' Kö-
vetőinek száma nőttön nő, kik mindenfe-
lől össze-vonnyák magokat, és a' töllök
való ellenséges meg-támadtatástól méltán
tarthat a' Közönséges-Társaság. A' Fran-
tziák, lappangtatják minden politika mun-
kálódásaikat, és titkon traktálnak az én
ítéletem szerént az *Anglusokkal*; 's hiszem,
hogy az *Amérikai* Minister *Adams* tsupán
ebből az okból utazott *Londonba*. A' mi
szerentsétlen Hazánkban fog tehát ki-tel-
ni, az *Angliától* vásároltatandó Békesség-
nek árra. *Prusszia'* Királya, a' *Looi* Kö-
tés szerént (melly, 1788-dik esztendőben
lett), huszonötezer embert fog adni az
Arausiói Háznak. Nem sűrű vérből szár-
mazott tsupá képzelődés; hanem merem
mondani, hogy leg-nagyobb részént igaz-
ság, a' mit én itt írok. Tudja Barátom,
hogy én mindenkor ebből a' látás-pontból
néztem a' dolgot. Jó Barátokkal lehet
közleni ezen Levelet: úgy is, közönsége-
sen tudva fog minden lenni rövid időnn."

Ezen Levél' párjai, tsak hamar olvasódtak minden Kávéházakban; mellynek következése a' lett, hogy a' Klúbisták igen neki hevülvén, mód nélkül nagyították a' Haza' veszedelmeit; 's nyilván állították, hogy eggy része az *Amsterdami* Tanátsnak, tizimboraságban vagyon az *Arausioi* Ház' ki-költözött Követőivel: Növ. 5-dikén reggel pedig, még minekelőtte ki lettek volna nyitva a' Város' kapui, egy Kommissziót küldöttek a' Magistrátushoz, olly kívánságoknak jelentésével; hogy mind addig zárva kell tartatni n' Város' kapuit, mig el nem fogatódnak minden előbbeni Tisztviselők. Mivel a' Magistrátus nem állott reá ezen kívánságra: fogták magokat a' Klúbisták, 's a' Város' Strázsa-házába rohanván, erőszakkal el-vitték belőle a' Kapu-kültsokat: 's magoknál tartották egészen tíz óráig: akkor is néminémű alku által kapta azokat vissza tőlök a' Tanáts, 's úgy nyitatta fel a' Kapukat.

A' *Frantzia* Nép' Képét-viselő Kommisszáriusok *Thibauld* és *Ramel*, párját kívánták *Wiselius*' Levelének az *Amsterdami* Magistrátustól, hadd tudósíthassák arról a' *Párisi* Direktóriumot: mivel megbántására szolgál az, — így nyilatkozták ki magokat — a' *Frantzia* Közönséges-Társaságnak, midönn olly hír terjesztődik felőle, hogy a' *Batáviai* Republi-

kának meg-kérdezése nélkül különös alku-
ba erefzkedett Ő *Angliával*; és hogy a'
mind két részről közönségesen el-fogadó-
dott 's meg-erössítettett Szövetség; és a'
Fr. Nép' Képviselőinek jólelküése, szük-
ségtelenné téfzi az efféle boffzantó hírek-
nek meg-tzáfolását.

Heekeren árestomba tévődött; de *Wi-
selius*, a' ki személly fzerént *Amsterdám-
ba* ment e' dolog végett *Hágából*, sürget-
te Annak ki-botsáttatását; és azt mondot-
ta, hogy magára veszi Ő a' *Heekerennek*
tulajdoníttatott bünt.

A' Revoluzionális Batavusok, tsüg-
gedezve hallyák a' Frantziáknak *Rajna*-
mellyéki veszteségjeiket.

A' melly *Frantzia* Katonaság meg-
akart vala is még maradni, a' többeknek
el-költözése után *Frigyes - Belgylombann*:
annak is lég-nagyobb része a' *Rajna*' felé
vette útját nagy-siettséggel.

Nov. 9-dik éjtszakájánn ismét nagy-
lárma lett *Amsterdambann*, úgy hogy az
egéssz Polgár-Katonaságnak ki-kellett fegy-
veresenn állani. Nehezen boldogúlhatnak
mindazáltal a' Klúbisták a' magok *Robes-
pierri* szándékjokkal; mert mind a' Fő-
Kormányfzéknek; mind az *Amsterdami* Ma-
gistrátusnak és a' Polgárságnak leg-na-
gyobb része is ellenek vagyon.

Frantzia - Országból. —

Le Directoire - executif, au Peuple - françois.

(A' Végrehajtó-Kormányfzék a' Frantzia Néphez.)

„Frantziák! a' Végrehajtó-Direktórium bé-állott a' maga hívatallyába. Úgy el-lévén tökéllve, hogy vagy fenn-tartja a' Szabadságot vagy el-vész: erőss akarata az néki, hogy állandóvá tegye a' Közönséges-Társaságot, 's egész erejű folyamatot szerezzen a' Konstitúciónak. Republikánusok! legyetek bizodalommal ö hozzá. Soha az ő sorsa nem lesz külön-vál-a' tiétektől: regulául téfzi Ő maga eleibe, a' tántoríthatatlan igazságot és a' Törvényeknek szoross meg-tartását. Tusakodni a' Királyi-Igazgatást kívánók ellen, fel-eleveníteni a' Hazai szzeretétet; foganatosan meg-gátolni minden szakadásokat; el-óltani a' bosszúállás' kívánságát; virágoztatni az egyességet; helyre-állítani a' Békességet; egész fordítást tenni az Erköltsökönn; újj jövedelmeknek kútfejeit nyitni; fel-élelfteni a' szorgalmatosságot és kereskedést; el-törlni a' Pénz-kupetzséget; újj életet adni a' mesterségeknek és tudományoknak; vissza-szerezni a' bőséget és közönséges kreditet (hitelességet); társasági rendet állítani fel a' zürzavar' helyébe, melly el-válthatatlan minden Revolúzióktól; el-juttatni végre a' *Frantzia* Közönséges-Társaságot azon boldogságra és dísösségre, a' mellyet vár — ezek azok a' rendes munkák, mellyek, a' ti Törvényadóitok' és a' Végre-hajtó-Direktórium' cleibe adattattak; ezek lesznek mind egy-

gyikőjök' szorgalmatos elmélkedésének és gondoskodásának a' tárgyai. A' kéz és foganatos végre-hajtásnak Intézetei által szerentséssenn elő-mozdított bölts Törvények, el-fogják felejtetni vélünk kevés idő alatt hofzas szenvedéseinket. De annyi rossznak meg-orvoslása, 's annyi jónak meg-szerzése, nem egy napi munkát kíván. Igaz a' frantzia Nép és jószívű: által-látja, hogy illy zavaros környülállásokbann, a' millyekben vagy on most a' Státus, midőn annak igazgatása reánk bízódott: időre, tsendességre, békességes-tűrésre, és el-követendő iparkodásainkhoz arányozott bizodalomra vagy on szükségünk. Nem fog meg-tsalattatni ez a' bizodalom, ha a' Nép el nem hagyja szédítettetni többé magát álnok sugallások által, mellyekkel forgalódnak körülötte a' mindenkor újjabb meg újjabb praktikákat kezdő Royalisták; a' képzelődéseket szüntelenül gyűllásztó Fanatikuskok; és a' mi nyomorúságunkat árhimétikáló közönséges Vérfzopók. Nem fog meg-tsalattatni, ha a' Nép nem az újj Tisztviselőknék tulajdonítja azokat a' rendeletlenségeket, mellyeket a' Revolútziónak ő esztendei okoztak, 's a' mellyeknek el-hárítására idő kívántatik. Nem fog meg-tsalattatni, ha meg-gondolva a' Nép, hogy több már három esztendejénél, mióta a' Közönséges-Társaság' ellenségei, hasznokra fordítván a' mi nyomorúságinknak érzését, zenébonát indítottak a' neki-keşerítés által,

olly szín alatt, hogy kevesebbbedni fog a' tereh: azonban, nem lett egyéb követke- zesse ezen háborgásoknak; hanem hogy kissebbedett a' Nemzet' Kreditje, és melz- fzebb estünk a' haszonvételtől és bőségtől, mellyek egyedül a' jó rendtartásnak és a' köz-tsendességnek gyümöltsei. Frantziák! ne akadályoztassátok a' most született Igaz- gatás' formájának nevedekését, 's ne kí- vánnyátok most tőle mind azt, első kezde- tébenn; a' mit akkor várhatni majd tőle, midőn természetéhez férhető egéssz erejé- ben fog lenni; de Ti, segítsétek elő okos- ságtok által, a' köz-boldogságnak mentől elébb lehető meg-szerzésére tzelozó szíves és szakadatlan szorgalmatosságú iparkodá- sait a' Végrehajtó - Direktóriumnak, 's rö- vid időn meg-szerzitek magatoknak örök- re, a' Republikánusok' ditső nevezetével egygyütt a' Békességet és Nemzeti boldog- ságot.

Reubell Elölülő. — Lareveillère - Le- paux; Carnot; Barras; Letourneur.

Thionvillei Merlin, Növ. 9-dikén Pá- risban vólt, 's kemény Törvényt kívánt hozatni az ollyatén Katonák ellen, a' kik engedelem nélkül haggyák el zászlóikat; 's egyfzersmind bízatta a' Fr. Elöljárókat, a' *Rajnai* történetekre nézve.

Elegyes Tudósítások.

Erdélyről, olly meg-nyugtató Tudósí- tást közöl a' Bétsi Udvari Újságnak 25-dik Nővemberi Darabja; hogy mind a' Tö-

mösi Passzusnál (Szoross-járásnál); mind a' Brassói Distriktusnak Rothbach nevű falujábann is egészzen el-fojtódott a' pestis. — Fogy a' Magyar-Ország is.

Az újjabb Ketskeméti égésről, melyről már tettünk egy két szóval emlékeztet, azt halljuk, hogy ötfüzötven házak, és huszonhét száraz malmok lettek annak alkalmatosságával lángok' prédájává. A' tavaly el-égett házak közzül is égett el most ismét valami kilentzven. A' tűz onnan támadt, hogy egygy úgy nevezett *Latzikonyhás*, a' mint kolbászt süített volna, ki-futtatta a' zsírt.

A' Pétersburgi és Bétsi Udvarok; annakutánna pedig 1795-dik esztendő' Februáriussának 8-dikánn Pétersburgban *Ruszsia* és *Anglia*; végre Májusnak 20-dikán Bétsbenn *Ausztria* és *Anglia* is öffe-szövetkeztek egymással. Ezen három különös Kötéseket, egy olly Hármasszövetséggé tsinálták Pétersburgban Sept. 28-dikánn a' nevezett Udvarok, mely, egyformán kötelezi egymáshoz mind háromjokat. E' hármass Frigynek Végre-hajtó-Kommisszáriusi voltak: a' Bétsi Udvar' részéről, rendkívül való első-rangú Tsászári Követ Gróf *Kobenzl*; az Orosz Tsászárné' részéről, három Tagjai a' Külső-dolgokra-ügyelő - Ministériom - Osztálynak; Nagy-Britannia' részéről pedig; rendkívül való Követje és e' végre tellyes ha-

talommal fel-ruházott Ministerje a' *Londoni* Udvarnak *Whitworth* Úr.

A' *Wilnai* Romano-Catholikus Püspökséget adta az *Orosz* Tsászárné, *Livóniai* Püspök *Kossakowski* Úrnak, olly feltétellel; hogy *Livóniai* Püspök nevezet alatt *Wilnában* lakjon, és vigyázása alá vegyen minden *Lithvániai* Rom. Cathol. Klastromokat is. Tartozik *Kossakowsky* Úr egy Papi Tanátsot (Consistóriumot) állítani fel a' maga előlülése alatt, mellynek végzésével ha valaki még nem elégzik: egyenesen az *Orosz* Birodalomnak *Péttersburgi* Fő-Kormányfőkéje' eleibe terjesztheti a' maga ügyét. — Tartozik továbbá Püspök *Kossakowsky* szorgalmatosan meg vizsgálni minden alatta lévő Világi Papságokat és Klastromokat; és tsupánh ollyan Egyházi-személyeket hagyni meg a' magok mostani helyeken; avagy venni fel újjonnan, a' kikről bizonyos, hogy különös hívséggel és hajlandósággal viseltetnek, az *Orosz* Tsászárnéhez. A' melly *Lithvániai* Papok, *Lithvánián* kívül is folytattak hivatalokat akkor, midőn ki-adódott ezen Rendelés, meg nem tarthatták többé *Lithvániai* hivatallyokat. Idegen Papoknak nem szabad bé menni *Lithvániába*; és ha bé-mennek: el-fogattatnak. A' melly Íráások, Pápa Ő Szentsége' nevébenn intéztetnek *Rómából* a' *Lithvániai* Papsághoz: által kell adni *Lithvánia* Kór-

mányozójának *Répnin* Hertzegnek; hogy a' Hertzeg, mindjárt küldhesse *Pétersburgba* a' Tsászárnéhez.

Varsóból Bétsbe Stafétánn érkezett Tudósítás szerént, a' Ts. 's K. Felségnek jut *Lengyel*-Országból, nem tsak a' *Bug* és *Visztula* folyó-vizek között fekvő föld; hanem a' *Visztula* (*Weichsel*) vizén túl *Slésia*-Ország felé egészen a' *Pilcza* folyó vizéig fekvő *Krakkói* és *Szándomíri* két nagy Palatinátusok is. Úgy van el-végezve: hogy Oct. 24-dik napjától kezdve ki takarodjonn a' nevezett részekről minden idegen Katonaság; három hónap alatt pedig a' határok is ki legyenek szabva. — A' *Szándomíri* Palatinátusnak déli részében, nem különben a' *Visztula*' mentében mindenütt igen jó búza termő földek vagynak: északi részében pedig a' nevezett Palatinátusnak, sok a' hasznavehető erdő, mellyből mind gerendának, mind deszkának való fa bőven telik. Ott terem a' legjobb *Lengyel* vas is. Ugyan azért ott van a' fegyver-fabriká is. Nagy része a' *Krakkói* Palatinátusnak is igen termékeny: kömény-magot kivált, sokat terem. Van gazdag: de még eddig nem mivellett ezüst Bányája is. — A' *Visztulának* jobb-kéz felől való mellyékénni homokosok a' földek: de azoknak soványságát ki-pótollja a' *Bug* bal-melleyékének termékenysége. — *Chelm*' Tartományában, mind marha-tartó- mind szántó-földek jók vagynak.